

VIOLENȚA ÎN FAMILIE

Se numește "violența în familie" orice act vătămător, fizic sau emoțional care are loc între membrii unei familii. Abuzul în interiorul unei familii poate lua multe forme: abuzul verbal, refuzul accesului la resurse financiare, izolarea de prieteni și familie, amenințări și atacuri care în unele cazuri pot duce la moartea unuia dintre parteneri. Deși până de curând s-a presupus că femeia este cel mai adesea victima violenței în familie, în urma unor cercetări s-a descoperit că de fapt numărul bărbaților agresati este destul de mare.

Conform Legii 217/2003 **violența în familie reprezintă orice acțiune fizică sau verbală săvârșită cu intenție de către un membru de familie împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă o suferință fizică, psihică, sexuală sau un prejudiciu material.**

Constituie, de asemenea, **violență în familie împiedicarea femeii de a-și exercita drepturile și libertățile fundamentale.**

Formele violenței în familie

Violența fizică se referă la atingeri sau contacte fizice dureroase inclusiv intimidarea fizică îndreptată asupra victimei. Formele: împingerea, plesnirea, trasul de păr, răsucirea brațelor, desfigurarea, provocarea de vânătăi, contuzii arsuri, bătăi, lovituri cu pumnul, palma sau piciorul, aruncarea în victimă cu diverse obiecte, izbirea de pereți și mobilă, folosirea armelor. (Asistență Socială, studii și aplicații, Irimescu G., Ed. Polirom, Iași, 2005) Violența fizică include și distrugerea bunurilor care aparțin victimei sau pe care cei doi parteneri le stăpânesc și le utilizează împreună.

Violența psihologică (cu componenta verbală, emoțională) Este factorul central în controlul și manipularea partenerului, prin comportamentele de atac verbal și cele de amenințare și violență emoțională. **Violența emoțională/Abuzul emoțional** precede și acompaniază celelalte forme de violență/abuz, dar se poate manifesta și izolat prin comportamente ce terorizează victima și îi distrug încrederea în sine. Cuprinde 6 componente importante: frica, depersonalizarea, privarea, supraîncărcarea cu responsabilități, degradarea, distorsionarea realității. **Violența verbală** se manifestă prin țipete, urlate, injurii, batjocoriri, porecle adresate victimei, amenințări, intimidări, insulte și umilire constantă.

Violența sexuală/abuzul sexual - orice activitate sexuală nonconsensuală; Atingeri neplăcute și diverse injurii, provocate victimei în timpul sau în legătură cu actul sexual, incluzând și violul marital.

Violența economică Abuzul economic duce la scăderea resurselor și autonomiei victimei. Controlul accesului victimei la bani sau lucruri personale, hrana, mijloace de transport, telefon, și alte surse de protecție sau îngrijire de care ar putea beneficia.

Violența socială - sistarea activităților și relațiilor sociale, izolarea în situația de victimă a violenței în cadrul care favorizează agresarea acesteia pe planul vieții private și intime. Duce la izolarea victimei și lipsirea ei de suport social, cu dificultăți de ieșire din situațiile de violență

Mituri (sau „ce spune lumea”) despre violența în familie...față-n față cu realitatea

- **„Femeile provoacă violența și-o merită!” GREȘIT!** Violența nu este o cale de rezolvare a problemelor. Bărbații nu au nici un drept să abuzeze în nici un fel de o femeie, indiferent de „provocare”! **NIMENI NU MERITĂ SĂ-I FIE FRICĂ LA EL ÎN CASĂ!!!**
- **„Nu este violență, ci doar o ciondăneală!” GREȘIT!** Există o diferență clară între ceartă și violență: în timp ce în ceartă nivelul puterii este aproximativ egal, când intervine violența raporturile de forță și putere nu sunt la fel, unul având categoric mai multă putere decât celălalt.
- **„Vioența se întâmplă numai în familiile sărace sau cu nivel scăzut de educație.” GREȘIT!** Frecvența și gravitatea violenței nu depind nici de nivelul de educație, nici de starea materială, ea apare la nivelul tuturor straturilor sociale.
- **„Vioența domestică este o problemă privată, nimeni nu ar trebui să se amestece!” GREȘIT!** Extinderea acestui fenomen și complexitatea consecințelor asupra victimelor, copiilor, familiei și societății, în general, fac din această „boală socială” o problemă a noastră, a tuturor!
- **„De fapt, femeilor le place să trăiască așa, altfel ar pleca!” GREȘIT!** Este ușor să judeci pe alții, dar sunt multe obstacole datorită cărora unele femei nu-și părăsesc partenerul: lipsa mijloacelor financiare pentru a-și întreține copiii, frica, mentalitatea (treptat, abuzatorul o face să creadă că nu se poate descurca fără el), lipsa unui adăpost ulterior, teama de judecata celorlalți etc.
- **„Bărbații violenți sunt așa pentru că au fost abuzați/maltratați în copilărie sau provin din familii violente.” GREȘIT!** Deși mulți dintre bărbați au suferit abuzuri în copilărie, nu toți, devenind adulți, repetă abuzul în relațiile lor.
- **„Bărbații violenți sunt bolnavi psihic.” GREȘIT!** Studiile spun că un procent redus dintre abuzatori suferă de astfel de boli.
- **„Bărbații abuzează femeile pentru că nu cunosc alt mod de a-și exprima sentimentele.” GREȘIT!** Realitatea infirmă această idee, printre altele chiar prin comportamentul abuzatorului din așa-zisa „fază de miere” care urmează după violență: bărbatul pare că regretă, cere iertare, promite că nu va mai repeta.
- **„Alcoolul este cauza violenței domestice.” GREȘIT!** Deși este un puternic factor favorizant, în jumătate din cazuri, abuzatorul nu se afla în stare de ebrietate.
- **„Vioența se va opri odată și-odată!” GREȘIT!** Studiile arată că, odată început, ciclul violenței are șanse minime să se oprească, fapt relevat și de vorba din popor: „cine dă o palmă, o dă și pe-a doua!”.

Consecințele asupra dezvoltării copiilor

Funcția principală a familiei, creșterea copiilor, este distorsionată cu largi și dramatice consecințe în viitor. Perturbarea acestei funcții se petrece în general, ca o stare de boală cronică ce se acutizează în momentele evenimentelor de violență. Cercetările arată că **trauma copiilor care cresc într-o atmosferă de violență, chiar dacă nu ei sunt victimele directe, este mai intensă și cu consecințe mai profunde și mai de durată decât în cazul copiilor care sunt victime directe ale abuzurilor și neglijării din partea părinților (Catheline, Marcelli, 1999).**

Într-o familie bântuită de violență, copiii cresc într-o atmosferă în care nevoile lor de bază (nevoia de siguranță, de viață ordonată, de dragoste) sunt profund neglijate.

Funcțiile parentale nu mai pot fi împlinite. O mamă victimă a violenței soțului este mai puțin capabilă să asigure îngrijirile de bază necesare copilului (hrană, casă, igienă, haine, sănătate fizică) sau să-l protejeze pe acesta de răniri, accidente, pericole fizice sau sociale. Copleșită de rușine pentru ceea ce i se întâmplă, de sentimentul eșecului în cea mai importantă relație interpersonală, de teroare, de autoacuzării (Polman,1994) femeia nu mai este capabilă de a juca nici unul din rolurile impuse de viața familiei.

În atmosfera de violență, copilul devine cel mai adesea neglijat, expus tuturor relelor, de fapt rămâne într-o singurătate umplută doar de țipetele celor din jur. Această situație este probabil și explicația numărului mare de accidente domestice ale căror victime sunt copiii.

Copiii care cresc în familii violente dezvoltă comportamente și o condiție fizică ce-i face ușor de recunoscut. Ei prezintă:

- Probleme fizice, boli inexplicabile, expuși la accidente în casă și în afara casei, dezvoltare fizică mai lentă;
- Probleme emoționale și mentale: anxietate mărită, simțământ de culpabilitate, frica de abandon, izolare, mânie, frica de răniri și moarte;
- Probleme psihologice: neîncredere în sine, depresie, comparare cu viața mai fericită a colegilor;
- Probleme de comportament: agresivitate sau pasivitate la agresiunile celorlalți, probleme cu somnul, enurezie, bătaie, fuga de acasă, sarcini la vârste mici, relații pentru a scăpa de acasă, mutilare, consum de droguri și alcool, comportament defensiv cu minciuna;
- Probleme școlare - neîncredere, eliminare, schimbări bruște în performanțele școlare, lipsa de concentrare, lipsa de maniere sociale;
- Identificare cu eroi negativi.

Un lucru mai puțin luat în considerare până acum este faptul că în rândul tinerilor a crescut fenomenul sinuciderii, a tentativelor de suicid și că pe primul loc în rândul cauzelor se află climatul familial deteriorat și slaba comunicare în cadrul familiei.

Ce faci dacă ai devenit victimă?

- Anunță Poliția, depune o **plângere!**
- Prezintă-te la Institutul de Medicină Legală pentru a-ți fi eliberat un **certificat medico-legal**; acesta dovedește leziunile provocate prin agresiune și este important pentru încadrarea juridică a faptei;
- Adresează-te Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului, dacă sunt copii implicați;
- Cere ajutorul organizațiilor care oferă consiliere, sprijin, adăpost;
- **NU-TI RETRAGE PLÂNGEREA!! Te amăgești crezând promisiunile lui că nu te va mai lovi, că nu va mai bea... Fă-ți curaj, dacă nu pentru tine, atunci pentru copiii tăi! Nu rămâne în suferință pentru ca „să nu crească fără tată copiii”, le faci MAI MULT RĂU!**